

nastreven. Als men de dolerenden tot aansluiting bij de christelijke gereformeerden dwingt, dan breekt daar de brand uit. Sectariërs aan beide zijden zullen niet meegaan, want het sectarisme is duivels. 'De Heere weet, hoe ik twee dingen begeerd heb, eer dat ik sterve: de vrijmaking der kerk; en de vereeniging met de Christelijke Gereformeerden'. Men moet elkaar niet bestrijden, maar samen het goede zoeken. Prof. Hel. de Cock reageerde met een open brief, zie nr. 3.

Tweede druk ca. 1890. Zie ook zijn 'Bede om genezing voor de gemeente in haren kranken toestand', in: *Handboekje ten dienste der Ned. Geref. Kerken voor het jaar 1890*. Middelburg, 1889, p. 121-146.

3. H. de Cock, *Open brief aan den weleerw. zeer gel. heer J.J.A. Ploos van Amstel, pred. bij de Ned. Ger. Kerk (doleerende) te Reitsum*. Groningen: G.J. Reits, 1887; 16 p.

Reaktie op de brochure van J.J.A. Ploos van Amstel *Hoe komen wij tot vereeniging met de Christelijke Gereform. broeders?* (nr. 2), afgesloten op 14 juni 1887. De Cock is teleurgesteld, al heeft hij wederkerig de doleerende broeders lief en wenst ook hij vereniging. Vereniging kan men echter niet 'maken', zij moet geboren worden. Uit het leven zelf zal ze moeten voortkomen. Het *Tractaat* van Kuypers wil de afgescheidenen echter hun geschiedenis en kerkelijke standpunten doen verloochenen. Ook hier stelt De Cock dat de dolerenden zich feitelijk hebben afgescheiden en net zover van de Nederlandse Hervormde Kerk staan als van de Christelijke Gereformeerde Kerk. Dat de dolerenden meer verantwoordelijkheid voor de achtergebleven hervormden zouden dragen, bestrijdt hij. De Afscheiding was protest tegen leervrijheid en ongodelijke reglementen. De Christelijke Gereformeerde kerkeraden en de inwendige zending zochten redding van wat verloren dreigde te gaan, niet alleen hervormden, maar ook roomsen, joden en heidenen. Als de dolerenden dat niet erkennen, waarom willen ze dan samen? En als ze dat wel erkennen, waarom dan langer gewacht? Het tweede gedeelte van de brochure (v.a. p. 9) gaat in op de kritiek, dat de Christelijke Gereformeerde Kerk een genootschap is. De Cock vindt, dat de dolerenden door de situatie in de Nederlandse Hervormde Kerk vuurbang zijn geworden voor alles wat zich 'bestuur' noemt. De kerk kan echter niet zonder bestuurlijke lichamen. Synoden en classes hebben volgens de Dordtse kerkorde ook bevoegdheden naar de plaatselijke gemeenten. Volkomen zekerheid dat die hogere besturen besluiten nemen die in overeenstemming zijn met Gods Woord heeft men inderdaad niet, maar die heeft men